

Nevyhotovenie referencie v zákonnej lehote

Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) upozorňuje, že nevyhotovenie referencie v zákonnej lehote je správnym deliktom podľa § 182 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, za ktorý je úrad povinný uložiť verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi pokutu od 500 eur do 30 000 eur.

Úrad zaznamenal nárast prípadov, kedy sa dodávatelia obracajú na Radu úradu s návrhmi na vyhotovenie referencie namiesto verejného obstarávateľa. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú pritom povinní vyhotoviť v Evidencii referencií vedenej úradom referenciu do

- a) 30 dní odo dňa skončenia plnenia podľa zmluvy alebo koncesnej zmluvy alebo jej časti, ktorá spĺňa požiadavku funkčného celku,
- b) 30 dní po skončení kalendárneho polroka za predchádzajúci kalendárny polrok súhrnne za všetky plnenia, ak ide o opakované plnenia, a ak nebola vyhotovená referencia podľa písmena a),
- c) 10 dní odo dňa doručenia žiadosti dodávateľa o vyhotovenie referencie, ak nebola vyhotovená referencia podľa písmena a) alebo písmena b),
- d) 10 dní od doručenia žiadosti dodávateľa o vyhotovenie referencie, ak ide o zákazku s nízkou hodnotou.

Ak si verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ túto povinnosť nesplní a ani na základe písomnej žiadosti dodávateľa o vyhotovenie referencie nevyhotoví referenciu, dodávateľ je oprávnený podať návrh na vyhotovenie referencie Rade úradu, ktorá keď dospeje k záveru, že boli splnené podmienky na jej vyhotovenie, vyhotoví referenciu namiesto verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa. Následne úrad za nesplnenie povinnosti vyhotoviť referenciu podľa § 12 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní uloží verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi pokutu vo výške 500 až 30 000 eur.

Stáva sa, že v rámci konania o návrhu dodávateľa na vyhotovenie referencie verejný obstarávateľ po doručení výzvy na vyjadrenie sa k návrhu sám vyhotoví referenciu. Úrad v tejto súvislosti upozorňuje, že aj v týchto prípadoch je povinný uložiť takémuto verejnému obstarávateľovi pokutu za správny delikt. Z § 182 ods. 2 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní totiž vyplýva **povinnosť úradu uložiť verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi pokutu** od 500 eur do 30 000 eur, ak porušil povinnosť podľa § 12 ods. 3 tohto zákona, tzn. **ak nevyhotovil referenciu v zákonnej lehote** (za predpokladu, že boli splnené podmienky na vyhotovenie referencie).

Na zákonnú povinnosť úradu uložiť pokutu za tento správny delikt nemá vplyv výška plnenia, dĺžka omeškania verejného obstarávateľa s vyhotovením referencie, ako ani skutočnosť, že následne (v konaní o návrhu dodávateľa) verejný obstarávateľ sám vyhotovil referenciu. Uvedené skutočnosti je však možné vziať do úvahy pri rozhodovaní o výške uloženej pokuty.

Úrad preto upozorňuje verejných obstarávateľov a obstarávateľov, aby **dôsledne dodržiavali lehoty na vyhotovenie referencie** podľa § 12 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní.

Úrad zároveň dodáva, že aplikačná prax ukazuje, že niektorí verejní obstarávatelia realizujú verejné obstarávania prostredníctvom externých subjektov, pričom tieto externé subjekty sa po podpise zmluvy ďalej osudom verejného obstarávania nezaoberajú. Najmä starostovia menších obcí si pritom nie sú vedomí svojej zákonnej povinnosti vyhotoviť po skončení plnenia referenciu. Úrad preto apeluje na tieto externé subjekty realizujúce verejné obstarávania, aby

v rámci poskytnutia komplexných služieb aj po podpise zmluvy zabezpečili vyhotovenie referencie v zákonom určených lehotách alebo aspoň upozornili verejných obstarávateľov na ich povinnosť vyhotoviť referenciu. Úrad zároveň apeluje na tieto externé subjekty, aby verejným obstarávateľom aj po podpise zmluvy poskytli súčinnosť pri komunikácii s úradom (vyjadrenia k návrhom a pod.).

Úrad tiež dáva verejným obstarávateľom do pozornosti, že povinnosť externých subjektov realizujúcich verejné obstarávanie zabezpečiť vyhotovenie referencie v zákonom určených lehotách, resp. poskytnúť súčinnosť pri komunikácii s úradom, je možné zahrnúť medzi zmluvné povinnosti týchto externých subjektov priamo v dohode (zmluve), na základe ktorej tieto externé subjekty verejné obstarávanie realizujú.